

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

IX. ÉVFOLYAM 3. SZÁM • 2016. MÁRCIUS • ÁRA: 170 FT

„A sír türes.
Néma tanúja az emberi történelem
központi eseményének:
a mi Urunk, Jézus Krisztus
föltámadásának.”

(Szent II. János Pál pápa)

Mindent az evangéliumért

Interjú dr. Gyűrki László atyával

4-5. oldal

**„Mennyekbe fölvezt
Királyné...”**

Egy könyv az '50-es évek
Mária-tiszteletéről

11. oldal

„Te küldtél engem...”

Beszélgetés Marton István
tisztelendő úrral

14-15. oldal

Fénylő gyöngyszemek

A Közel-Kelet keresztény közösségei

Március hónapban két okból is többet gondolhatunk a Szentföldre: egyrészt a nagyhét ünnepe miatt, másrészt az Egyházunkban nagybőjt 5. vasárnapján esedékes, a Szentföldnek szánt gyűjtés okán.

2012-ben XVI. Benedek pápa adta ki azt a buzdítást, amellyel a Közel-Keleten élő keresztényekhez fordult, Ecclesia in Medio Oriente, vagyis Az Egyház a Közel-Keleten címmel. „Ne félj, te kicsiny nyáj!” – üzent a sokféle konfliktus között őrlődő közösségeknek. Az Egyház az egész világon igyekszik hirdetni Krisztus evangéliumát. A Közel-Keleten élő Egyház mégis különleges jelentőségű. A pátriárkák, Mózes és a próféták leszármazottja, illetve azé az első keresztény közösségé, amely test szerint is látta a Názáreti Jézust, az Isten Fiát. Létével emlékeztet azokra a gazdag évszázadokra, amikor az arám után szír, kopt és görög nyelvű, virágzó keresztény közösségek népesítették be Palesztina, Egyiptom, Libanon és Szíria városait. Innen terjedt el a keresztény örömhír és ünneplés nemcsak Nyugatra, hanem Észak-Afrika és India irányába is.

De milyen a helyzet most? Két szempontot szeretnénk felvetni, a közel-keleti keresztények iránti együttérzés és szeretet két lehetséges megközelítését. Az egyik a szorosán vett Szent-

föld, vagyis Izrael állam és a Palesztin Hatóság területén élőket érinti. Velük a Jézus iránti szeretet, a szentföldi zarándoklatok, a nagybőjti és nagyheti keresztúti ájtatosságok külön is összekapcsolnak minket. A másik az Európát elérő menekülthullám. Ez annak többé-kevésbé személyesen is meg tapasztalható következménye, ami jelenleg Irakban, Szíriában, Libanonban vagy Törökországban történik.

A szentföldi zarándokutak résztvevői elsősorban a híres emlékhelyeket látogatják meg. Hajózhatnak a Genezáret taván, keresztutat járhatnak Jeruzsálemben, imádkozhatnak a pásztorok mezején, Betlehemben. A szentföldi zarándokhelyek lelki vezetését és felügyeletét már 1342-ben a ferences szerzetesekre bízta VI. Kelemen pápa. A ferences „custos”, vagyis a ferences rend közel-keleti rendtartományának vezetője az, aki végső soron szervezi és felügyeli a szentföldi zarándokhelyeket. Ugyanakkor a „helyi katolikus egyházat” a jeruzsálemi latin pátriárka vezeti. A mi fogalmainkkal ő a jeruzsálemi megyéspüspök. Az egyházmegyéjéhez tartozó hívek többnyire arab nyelvű, palesztin római katolikusok. A Szent Jakab nevét viselő helynökséget azonban a héber anyanyelvű keresztények számára alapították 1955-ben. Ebbe vegyesházasságokból született izraeliek tartoznak, esetleg bevándorlók, akik Izraelben a héber nyelvet elsajá-

títják. A keleti szertartású egyházaknak is van helyi vezetője. Mindezen közösségek számos iskolát is fenntartanak, gyakran külföldi segítséggel. Az általános és középiskolák mellett például a betlehemi gyermekkórházat említjük meg. A világegyház is több kutatóhelyet támogat, ahol a biblikus tudományokat, régészetet művelik.

És a többi „közel-keleti” keresztény? Amikor Benedek pápa 2012-ben hozzájuk fordult, már súlyos veszteségeket okozott a szíriai polgárháború, amelyben a keresztények a többnyire szunnita arab felkelők célpontjaivá lettek. A korábban kezdődött iraki válság a káld egyház tagjaival, az egyiptomi iszlám fundamentalizmus a koptokkal élte ki a feszültséget. Libanonban még működik a jezsuiták vezette Szent József Katolikus Egyetem. Ferenc pápa és Kirill pátriárka februári találkozása nem utolsó sorban azért is jelentős, mert jelzi, hogy a keleti világban élőkért az egyházi vezetők is felelősséget éreznek.

Benedek azért beszél a közel-keleti keresztényekről mint „fénylő gyöngyszemekről”, mert sokszínűségük olyan, mint az égi Jeruzsálem sokféle díszes köve (lásd Jel 21,14.19–20). Adja Isten, hogy ne csak a vértanúság által legyenek fénylő jellé, hanem hitükkel, reményükkel és szeretetükkel is. Mindebben nekünk is támogatnunk kell őket.

Martos Levente Balázs

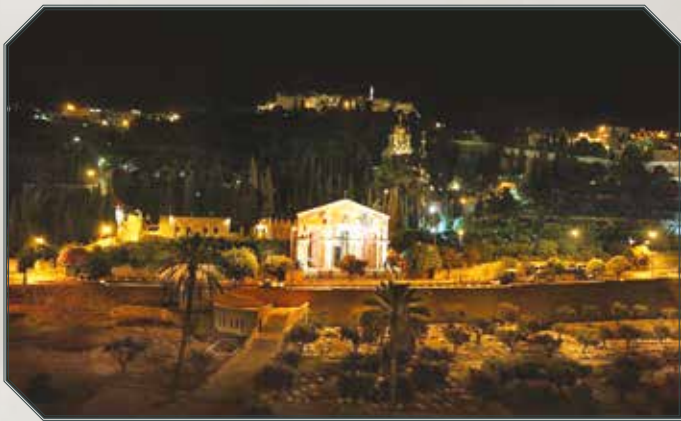
Martinus
a Szabolcsi Egyházmegye hírlapja

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.) • Telefon: 94/513-191 • E-mail: info@martinuskiado.hu • Internet: www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

Kétezer évvel a feltámadás után

Hogyan néznek ki ma Jézus Krisztus szenvedésének, halálának és feltámadásának helyszínei?

Összeállításunkban Lukács evangéliumát idézve mutatjuk be a nagyhét történéseinek néhány állomását.

„Amikor a Koponyahelynek nevezett helyhez értek, megfeszítették őt ott, és vele a gonosztevőket is, az egyiket jobbról, a másikat balról.” (23,33)

Amikor eljött az óra, asztalhoz ült az apostolokkal együtt, és azt mondta nekik: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvednék. Mert mondom nektek: többé nem eszem belőle, amíg be nem teljesedik az Isten országában.” (22,14–16)

Aztán elindult, és szokása szerint az Olajfák hegyére ment; követték őt a tanítványok is. Amikor odaért, azt mondta nekik: „Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!” (22,39–40)

„Miközben elvezették, megragadtak egy bizonyos Simont, Cirenéből valót, aki a mezőről jött, és rátették a keresztet, hogy vigye Jézus után. Nagy népsokaság követte őt, köztük asszonyok is, akik jajgattak és sírtak miatta.” (23,26–27)

„A hét első napján kora hajnalban a sírhoz mentek, magukkal vitték az illatszereket, amelyeket készítettek. A követ a sírtól elhengerítve találták. Amikor beléptek, nem találták az Úr Jézus testét.” (24,1–3)

Mindent az evangéliumért

Interjú dr. Gyürki László atyával

Dr. Gyürki László atya minden percet tevékenyen kihasznál. Nehéz lenne felsorolni munkásságának minden egyes állomását. A szentírásstudós atya művei nemcsak Magyarországon, hanem a határon túl is ismertek. Munkássága a szélesebb közvélemény számára szinte egybefonódik a bibliai földrajz fogalmával, tekintve, hogy több szentföldi útikalauzt kiadott. A Szentíráshoz való kötődése mellett a szentföldi útjairól is kérdeztem.

Azt olvastam Önről, hogy a Szentíráshoz való kötődése, illetve az Ószövetség iránti érdeklődése háttérben is édesanyja áll. Mesélne egy kicsit erről?

Édesanyám csekély fizetéséből, két pengőért vásárolt nekem egy olcsó kiadású újszövetségi Szentírást. Ezt forgattam egészen korán, kisiskolás koromban. Mivel eléggé elszakadt és szétesett, újra bekötöttem. Ezüst- és aranyminisemen testvéreim ebből olvasták fel a szentleckét. Az Ószövetség iránti érdeklődésem szintén édesanyámmal kapcsolatos. Karácsonyi ajándékként kapta a család Radó Polikárp és Varga Ottó: „A Biblia története a magyar nép számára” című kiadványát. Izgalmas történetek tárultak elém ebből a könyvből. Sámson történeténél magától kinyílt a könyv, olyan sokszor elolvastam. Később, mint ministráns, felfedeztem a plébánia könyvtárában a teljes Szentírást Tárkányi Béla fordításában, még régies nyelven. Elolvastam az

egész Ószövetséget, nem kevés csodálkozással és némi megbotrányozással.

Tizenkét éves volt, amikor Szombathelyre került a kissemináriumba. Mit tudhatunk ezekről az évekről?

Géfin Gyula, a szeminárium rektora buzdított bennünket, hogy tanuljunk meg kívülről egy-egy fejezetet Máté evangéliumából. Könyvet kaptunk tőle, ha felmondtunk neki egy fejezetet. Rektor úr buzdítására megtanultam az egész Máté evangéliumot. Rektor úr azután bemutatott illusztris vendégeinek, és idéztetett velem részeket az evangéliumból. Így találkoztam Iványi János professzorral, de idéztem a Szentírásból Péteri püspök és Mindszenty József hercegprímás előtt is. Ebben az időben több ifjúsági bibliaverseny volt az evangéliumokból és az Apostolok cselekedeteiből. Mindig megnyertem az első díjakat. Egyik alkalommal ajándécul többek között latin és görög újszövetségi szentírást kaptam. Ez felkeltette érdeklődésemet a görög nyelvű Biblia iránt.

Győrben kezdte meg teológiai tanulmányait. Akkor is a szentírásstudomány volt a legkedvesebb tárgya? Mire emlékszik vissza szívesen?

A második évtől már a Központi Szemináriumba kerültem, ahol az exegézist héber és görög eredetiből vettük. Aistleitner professzornál külön óraként óségi paleográfiát hallgattam néhány társammal. A lakására jártunk ki, mert rendőri felügyelet alatt állt. Egy kis érdekesség, hogy ebben az időben még nem volt ószövetségi Szentírásom. Az 1927–1933 között megjelent ötkötetes Szentírás szinte elérhetetlen volt számunkra. Antikváriumban előjegyeztek bennünket. Harmadéves lehettem, amikor rám került a sor és megvehettem a háromkötetes Ószövetséget 500 forintért. Ez abban az időben óriási összeg volt számunkra. Kisapap éveim alatt kerültek elő a Qumran-i kéziratok, amelyek lázba hozták a Biblia szakembereit. Érdeklődéssel kísértük mi is, amit tanárainktól megtudtunk a leletekről. Ezzel kapcsolatos irodalom viszont alig jutott el hozzánk. Szörényi professzor írásait olvashattuk a Vigília folyóiratban, majd doktori disszertációmát pákai káplán koromban petróleumlámpa fényénél qumrani témából készítettem el 1959-ben. 1969-ben került sor a Szentírás új magyar fordítására. Görgényi Béla professzor engem is bevett a fordítók közé. Nagyon nehéz körülmények között végeztem el ezt a munkát, a hét ószövetségi könyv fordítását. Ekkor kerültem Szócéról Olaszfára, itt készült el a fordítás a lelkipásztori munka mellett.

Rómában, a Biblikus Intézetben is tanult. Mit hozott haza magával onnan ?

Negyvenéves voltam, amikor Rómába, a Biblikus Intézetbe mehettem, sajnos csak egy évre, mert a második évben súlyosan megbetegedtem. Nagyon hasznos volt számomra az ott töltött idő. Érdekes kurzusokat hallgathattam, és sokat jártam a könyvtárba. Ez a világ egyik leggazdagabb biblikus könyvtára. Ekkor állítottam össze magántanári dolgozatomat is. Visszatérve, 1975-ben, a Hittudományi Akadémia magántanára lettem. Rendszeresen tartottam előadásokat, főként szentföldi archeológiai témákról.

A Szentírás ismeretét és szeretetét próbálta folytatni egyházmegyei szinten, a teológiai tanfolyam keretében Szombathelyen és Zalaegerszegen is. Mintegy 500 világi hívő vett részt ezen a tanfolyamon 15 év alatt. Ezek közül nagyon sokan ma hitoktatók. Ma is tartja velük a kapcsolatot?

Bizony nagy örömmel találkozunk ennyi év után is, és boldog lehetek, mert bátran fordulnak hozzám kérdéseikkel. A Hittanárképző Főiskolán Szombathelyen egyébként szintén szentírást és patológiát tanítottam. Úgy érzem, hogy hallgatóim itt is megismerték és megszerették a Szentírást. Remélem, hogy rendszeresen olvassák is.

A Szentföld az ötödik evangélium a szentatyák szerint. Gyürki atya kilencszer járt a Szentföldön és Szent Pál nyomában. Mi vezérelte, hogy újra és újra eljusson oda? Annak, aki még nem járt a Szentföldön, miért ajánlja, hogy felkeresse?

A Szentírás szeretetéhez és megismeréséhez tartoznak szentföldi útjaim, valamint a Szent Pál apostollal kapcsolatos utazásaim és írásaim is. Első alkalommal még Rómából jutottam el a Szentföldre 1973-ban, majd még nyolcszor jártam az Üdvözítő nyomában. Nemcsak az ismert helyeket – Jeruzsálem, Názáret, Betlehem, Kána, Genezáreti tó – kerestem fel, hanem a ritkán látogatott helyeket is. A Gihon forrástól a Betesda tóig vezető több mint 500 méter hosszú, sziklába vájt csatornán is átmentem, jártam a Jordán völgyében, a filiszteusok földjén, a Mar Musza kolostorban, Damaszkuszi Szent János sziklabarlangjában, láttam a Madaba-mozaikot, a Szent Katalin-kolostort, misézhettem a Golgotán, Jézus sírjánál, Mária házában Názáretben, vagy a Tábor hegyen. Úgy hiszem, hogy a szentföldi zárandoklat visszatérés a forrásokhoz, találkozás Jézussal, az ősegyházzal, az ottani keresztény testvéreinkkel. Kívánom, hogy minél többen jussanak el erre az áldott földre.

A Szentföld mellett igyekeztem fölkeresni azokat a helyeket is, amelyek Szent Pál életével és működésével kapcsolatosak. Többévi sikertelen szíriai terv után végre – alig egy évvel a szíriai háború kitörése előtt – eljuthattam Szíriába. Nemcsak Damaszkuszban fordultam meg, hanem szinte az egész országot bejártam. Erről az útról jelent meg „Zarándoklat Szíriába a kereszténység bölcsőjéhez” című

könyvem. Sajnos ezek a csodálatos helyek azóta nagyrészt rommá lettek.

A többi páli helyre viszont sikerült könnyebben eljutnom, néhány helyre többször is. A Szentföld és Pál apostol helyei is közelebb segítettek a Szentírás ismeretéhez.

A Biblia világa, az Ó- és Újszövetség könyvei bélyegeken címmel jelent meg legújabb könyve az atyának. Évtizedek alatt több kötetnyi biblikus témájú bélyeget sikerült összegyűjtenie. Jelenleg min dolgozik? Milyen tervei vannak?

Úgy gondolom, hogy mindenkinek lehet egy kellemes időtöltése, kikapcsolódása, szórakozása. Gimnazista korom óta gyűjtöm a bélyegeket, később elsősorban a Bibliával kapcsolatosakat. Pihentető foglalkozás volt számomra és maradt ma is. Ezekből állt össze a „Biblia világa bélyegen” és a „Biblia világa carte maximum gyűjteményen” is. Abban a reményben rendeztem a bélyegeket, hogy aki forgatja ezeket a kiadványokat, közelebb kerül a Bibliához, kedve támad felidézni azokat az eseményeket, idézeteket, amelyeket ezek a bélyegek bemutatnak. E két kötet mellett van még egy kiadásra kész gyűjteményem Szent Pálról is: az életét, a missziós helyeit és a leveleiből vett idézeteket tartalmazó bélyegek ezek, valamint egy része a „Szent Pál a művészetben” címet kapta. A Nemzetek Apostola tiszteletét szolgálja ez a gyűjtemény is.

Újmisés jelmondatát Szent Páltól választotta: „Mindent az evangéliumért teszek, hogy abban részem legyen.” (1Kor 9,23) Mit jelentett akkor, és mit jelent most ez a jelmondat az atya számára?

Újmisés koromban azt jelentette, hogy mi vezérel papi életemben, főképpen miért szeretnék dolgozni. De jelmondatom megmaradt ezüst- és aranymisés képemen is, és ha Isten megtart, akkor 60 éves papi jubileumom alkalmával is ez marad. Úgy érzem, hogy minden benne van e versben, amit számomra az Isten szava jelentett eddigi életemben, amit tehettem az Isten szavának terjesztéséért, de benne van az is, hogy mit kérek az Úrtól alázatosan mindezért a földi élet után.

H. Pezenhófer Brigitta

RÖVID HÍREK

Ferenc pápa február 6-án délután, a Pio atya-imagsoportokkal való délelőtti találkozást követően, váratlanul megjelent a Szent Péter-bazilikában, hogy a két kapucinus, Pietrelcinai Szent Pio és Szent Leopold Mandić koporsója mellett imádkozzon.

Február 12-én Kuba fővárosában, Havannában találkozott Ferenc pápa és Kirill moszkvai pátriárka, az orosz ortodox egyház feje. Az egyháztörténetben ez az első alkalom, hogy a pápa és a moszkvai pátriárka találkozott egymással.

Püspökké szentelésének 27. évfordulóját ünnepelte Mayer Mihály nyugalmazott pécsi megyéspüspök, Várszegi Asztrik OSB pannonhalmi főapát-püspök és Takács Nándor Jusztin OCD nyugalmazott székesfehérvári megyéspüspök február 12-én Székesfehérváron.

A huszonegy egyiptomi keresztényt, akiket az Iszlám Állam líbiai fegyveresei fejeztek le 2015. február 12-én, pár héttel haláluk után beiktatták a vértanúk névsorába. A vendégmunkások mártírhalálára február 15-én, a kopt naptár szerint Jézus templomban való bemutatásának napján emlékeztek meg először.

Ünnepélyes keretek között nyitották meg Csíkszeredában február 12-én, Márton Áron püspökké szentelésének 77. évfordulóján az emlékévet, amelyet a boldog emlékű erdélyi főpásztor születésének 120. évfordulója alkalmából hirdettek meg.

A gyulafehérvári székesegyházban ünnepi szentmise keretében köszöntötték február 13-án az egyházmegye hetvenéves főpásztorát, Jakubinyi György érseket, majd a hittudományi főiskolán díszüléssel folytatódott az ünnepség.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF

A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

„Az Atya szeretett gyermekei vagyunk”

Elkezdtek a nagyböjti időszakot, amikor az Egyház arra hív minket, hogy felkészüljünk a húsvét nagy ünnepére. Különösen is alkalmas idő ez arra, hogy emlékezzünk keresztségünk ajándékára, amikor ugyanis Isten gyermekei lettünk. Az Egyház arra hív minket, hogy élesszük fel a nekünk juttatott ajándék emlékét, és ne engedjük a múltba veszni, ne zárjuk „emlékeink fiókjába”. A nagyböjti időszak jó alkalmat nyújt arra, hogy újra eltöltsön minket az az öröm és remény, amely megéretteti velünk, hogy az Atya szeretett gyermekei vagyunk. Ez az Atya vár bennünket, hogy levehesse rólunk a fáradtság, a kiábrándultság, a bizalmatlanság ruháit, és a méltóság ruháiba öltöztessen minket, olyan méltóságéba, amelyet csak egy igazi apa és anya tud adni gyermekeinek, gyengédséggel és szeretettel szőtt ruhákba.

A mi Atyánk egy nagy család Atyja, a mi Atyánk. Egyedülálló szeretettel tud szeretni, de nem tud „egyedül álló gyermekeket” szülni vagy teremteni. Olyan Isten ő, aki ismeri a család melegét, a testvéri szeretetet, a megszegett és szétszött kenyeret. Olyan Isten, aki a „mi Atyánk”, és nem az „én atyám” vagy a „ti mostohaapátok” (nemtörődöm apátok).

Szükségünk van a nagyböjtre, a megtérés negyvennapos időszakára, hiszen nap mint nap megtapasztaljuk életünkben, hogy ezt az álmot szüntelenül fenyegeti a hazugság atyja – hallottuk nagyböjt első vasárnapján az evangéliumban –, aki megoszlást igyekszik szítani közöttünk, aki azt akarja, hogy társadalmunk megosztott és széthúzó legyen. Olyan társadalmat akar, amely keveseké és keveseket szolgál. Hányszor kellett sírnunk és bűnbánatot tartanunk, amikor beláttuk, hogy nem ismertük el ezt a méltóságot másokban! Hányszor vagyunk vakok és érzéketlenek azzal szemben, amikor nem ismertük el saját méltóságunkat és mások méltóságát!

Ferenc pápa

A házasságkötés rendkívüli formája

Az egyházi törvénykönyv – a világi jogrenddel ellentétben – lelkipásztori okok miatt lehetőséget biztosít arra, hogy a rendes forma helyett rendkívüli formában kössék meg a felek a házasságot. Ahhoz azonban, hogy a rendkívüli formát alkalmazni lehessen, meghatározott feltételeknek fenn kell állnia.

A CIC 1116. kánon 1.§-a szerint: *„Ha nem lehet jelen vagy nem közelíthető meg súlyos nehézség nélkül a jog szerint illetékes közreműködő, akkor a valódi házasságot kötni szándékozók érvényesen és megengedetten megköthetik a házasságukat csupán tanúk jelenlétében: 1.) halálveszély esetén; 2.) halálveszély nélkül is, ha ésszerűen előrelátható, hogy a körülmények egy hónapon belül nem változnak.”*

A rendkívüli forma világosan megmutatja, hogy a házasság szentségének kiszolgáltatói a felek. A törvényhozó ezzel a házasságkötési formával is meg akarta mutatni, hogy a szükségesnél nem akarta jobban korlátozni a házasságkötéshez való jogot. A rendkívüli forma nem titokban kötött és még kevésbé klandesztin házasság.

A jogi előírás szerint a rendkívüli forma akkor alkalmazható, ha az illetékes szent szolgálattevő nem közelíthető meg, vagy súlyos hátrány nélkül nem tud jelen lenni. A feltétel teljesüléséhez szükséges, hogy a jog szerint illetékes közreműködőt (papot, diakónust) ne lehessen elérni sem a saját, sem a szomszédos plébániákon vagy azért, mert lehetetlen (nem tartózkodik ott), vagy azért, mert súlyos nehézségbe ütközne. Ezt a nehézséget maguk a felek is okozhatják.

A kánonban említett halálveszélynek az oka lehet bármi, és elég, ha csak a felek egyikét érinti. Az egy hónapos határidőt illetően nem elégséges, hogy a plébános egyszerűen távol legyen, hanem az szükséges, hogy a távolléte, akadályoztatása elhúzódjon legalább egy hónapra. Amennyiben ezek a fenti körülmények nem változnak meg egy hónapon belül, akkor lehetséges a rendkívüli formát alkalmazni.

A valódi házasságkötés szándéka szükséges a házasságkötés érvényességéhez. Ha például a rendkívüli formához szükséges feltételek adottak, akkor a polgári házasságkötés is minősülhet rendkívüli formának. Nagyon fontos hangsúlyozni, hogy bizonyos esetben a polgári házasságkötés lehet rendkívüli forma, de nem minden polgári házasságkötés jelenti a rendkívüli formát.

A rendkívüli forma alkalmazásánál szükséges a két tanú jelenléte, ami az érvényességhez elengedhetetlen. Ha azonban lehetséges más papot, vagy diakónust hívni, akkor őket meg kell hívni, hogy legyenek jelen a házasságkötésnél. A rendkívüli forma alkalmazásánál nem szükséges semmiféle esketési formáság, hogy valaki kérdezze a feleket, hanem elégséges, ha szóval vagy azzal egyenértékű jelekkel kifejezik házassági szándékukat a tanúk előtt.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

Az elsőáldozás ideje

A keresztség és a bérmlás szentségével ellentétben, a keresztyén beavatás harmadik szentségében, az Eucharisziában nemcsak egyszer, hanem többször – lehetőleg minél gyakrabban – részesülhetünk. Mégis, amikor első alkalommal vesszük magunkhoz ezt a szentséget, akkor annak különösen is ünnepélyes keretet adunk.

A felnőttkeresztelés szertartásának tárgyalásakor már említettük, hogy azt általában összekötik a bérmlással és az elsőáldozással is. Megjegyezzük viszont, hogy a keleti keresztyéknél – mind a katolikusoknál, mind a nem katolikusoknál – a három beavatás szentség együttes kiszolgáltatója a gyermekkeresztelésnél is megszokott. A Keleti Egyházak Törvénykönyve ma is szorgalmazza, hogy miután a gyermeket egyetlen szertartásban megkeresztelték és megbérmlálták, lehetőleg részesítsék az Eucharisziában is.

A római katolikus szabályozás ettől jelentősen eltér, mivel az Egyházi Törvénykönyv kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a plébánosnak ügyelnie kell arra, nehogy olyan gyerekek járuljanak szentáldozáshoz, akik értelmük használatára nem jutottak el. Az értelem használatát mindkét törvénykönyv a 7. életév után vélelmezi, azonban míg a keleti katolikusoknál 7 évesnél kisebb gyerekek is részesülhetnek az Eucharisziában, addig a római katolikusoknál csak a 7 évesnél idősebb gyermekek járulhatnak szentáldozáshoz. Ez alól csak halálveszély esetén lehet kivételt tenni, amennyiben a gyermek Krisztus testét a közönséges ételtől meg tudja különböztetni, és az Eucharisziát tiszteltet magához tudja venni.

A kisdedek áldoztatása egyébként a római katolikusoknál is bevett szokás volt, egészen a XII–XIII. századig. Ezután egyre magasabb, 12–14 éves, sőt olykor még idősebb korra halasztották az elsőáldozást, amit végül X. Piusz pápa helyezett át a 7. életév körüli korra, 1910-ben.

Ipacs Bence

Farsang Jánosházán

▲ Február 5-e a farsangi vidámság jegyében telt a jánosházi Szent Imre Általános Iskolában. Az alsó tagozatos kisdíákok öltöttek maskarát. Február 6-án a felsősök nevettek meg színes produkcióikkal a vendégsereget.

▼ Február 13-án tartották a Martineum Felnőttképző Akadémián az egyházmegye hitoktatóinak továbbképzését. A Jézus Szíve Nővérek Társaságának tagjai elméleti és gyakorlati segítséget adtak a fiatalokkal való munkához.

Hitoktatók továbbképzése

A megszentelt élet napja Kőszegen

▲ Február 2-án Kőszegen gyűltek össze az egyházmegyében szolgáló szerzetesek és szerzetesi közösségek tagjai. Hálát adtak hivatásukért és egyben megerősítették Istennel való életközösségüket és elköteleződésüket.

▼ Február 6-án 22. alkalommal rendeztek keresztény jótékonyági bált a sárvári Szent László Katolikus Általános Iskola alapítványának szervezésében. Több mint 370 vendég búcsúztatta a telet.

Jótékonyági bál Sárváron

Rendhagyó nap a Premontreiben

Február 3-án és 4-én rendhagyó tanítási nap volt a szombathelyi Premontrei Gimnáziumban, ahol a 9–10. évfolyamos diákok Kovács Balázs meghívott előadó vezetésével merülhettek el az Ószövetség világában.

Börtönlelkészégi megállapodás

Február 10-én írták alá a Szombathelyi Egyházmegye és a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet közötti együttműködési megállapodást. Többek között megegyeztek a börtönlelkészeti szolgálatról is.

Szent Mártonról Körmenden

Február 16-án Aigner Géza répcelaki plébános tartott előadást a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége Körmendi Csoportja szervezésében. Szent Márton életével ismertette meg a jelenlévőket.

PROGRAMAJÁNLÓ

március 16. (szerda) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Szent István király templom – Szentkirály) • **március 17–19. (csütörtök-szombat)** Szombathely város nagybójtai lelkigyakorlata (Szombathely, Székesegyház) • **március 18. (péntek) 6.30 óra** Stációk szentmise (Szombathely, Szent Kvirin-templom – Szalézi) • **március 19. (szombat) 18 óra** KÉSZ Körmenden – Molnár Ottó: Az Egyház Franciaországban (Körmend, Városháza) • **március 21. (hétfő) 18 óra** A keresztény Európa mítosza - Az Európában tapasztalható Krisztianofóbia (Szombathely, SEK C. épület nagyelődő) • **március 22. (kedd) 18.30 óra** Szent Márton Akadémia (Zalaegerszeg, Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium – fizika előadó) • **március 23. (szerda) 6.30 óra** Stációk szentmise (Szombathely, Székesegyház) • **március 24. (csütörtök) 10 óra** Olajszentelési szentmise (Szombathely, Székesegyház) • **március 25. (péntek) 20 óra** Szombathely városának keresztútja (Szombathely, Óperint utca) • **április 2. (szombat) 10 óra** Családtalálkozó (Pannonhalmi Főapátság)

A SZOMBATHELYI EGYHÁZMEGYE ÉS A ZALACO ZRT. KÖZÖS KARITATÍV AKCIÓJA

Szent Márton LÁDÁJA

VÁSÁRLÁSKOR GONDOLJON A RÁSZORULÓ CSALÁDOKRA IS!

Kérjük, ha teheti, vásárlása során **KÜLÖN CSOMAGOLT PÉKÁRUT** helyezzen el Szent Márton ládájába!

Minden rászoruló szüksége szerint vehet ki a ládában elhelyezett adományokból. Nap végén a Karitászmunkatársai gondoskodnak a maradék pékáruk szétosztásáról.

KÖSZÖNJÜNK!

Szent Márton JUBILEUMI ÉV 2016

A Szent Márton ládája karitatív akcióban résztvevő Zalaco boltok listája

- Szombathely:** Fő tér 16. • Király u. 1. • Szűrcsapó u. 23. • Thököly u. 33. • Vásárcsarnok • Fő tér 3-5. • Szelestey u. 62.
- Zalaegerszeg:** Berzsényi u. 12. • Kazinczy tér 9. • Piac tér 6. • Széchenyi tér 4-6. • Bíró M. u. 37. • Kossuth u. 32. • Dél Hercegnője, Kossuth u. 61.

Mi vár még ránk?

Programok a Szent Márton Jubileumi Évben

2016-ban ünnepeljük Szent Márton születésének 1700. évfordulóját. A toursi püspök Szombathelyen, az ókori Savariában látta meg a napvilágot, 316-ban. Helyi hagyomány szerint a család háza azon a helyen állt, ahol ma a Szent Márton-templom és temető található.

A jeles évfordulóhoz kapcsolódva a Szombathelyi Egyházmegye jubileumi évet hirdetett, hogy az eddigieknél is jobban ráirányítsa a figyelmet Egyházunk kiemelkedő személyiségére. Lelkiségét szeretnénk megismertetni az emberekkel. Ezért is olvashatók a jubileumi évre indított honlapunkon – www.szentmarton.martinus.hu –, a Martinus havilapban, valamint a Vas Népe és a Zala Megyei Hírlap egyházmegyei oldalán olyan írások, amelyek rávilágítanak Márton személyiségének vonásaira. Ezekből példát merítve lehetünk mi is valódi Krisztus-követők.

A jubileumi évben számos programot szervez az egyházmegye. Ezek célja, hogy jobban megismerjük Szent Mártont, és közelebb kerüljenek egymáshoz az emberek. A rendezvények közül kiemelkedik az április 2-án, Pannonhalmán megrendezésre kerülő családi nap. A nap főelőadója Pál Ferenc atya lesz. Fontos tudnivaló, hogy a részvétel előzetes regisztrációhoz kötött, amelyet március 20-ig tehetnek meg a családok. Szombathelyről és Zalaegerszegről autóbuszok is indulnak a rendezvényre. További részletek az újság utolsó oldalán található, illetve egyházmegyénk honlapján – www.martinus.hu –, valamint a Pannonhalmi Apátság jubileumi honlapján – www.szentmartonev.hu.

Az esztendőben két alkalommal is lesz gyalogos zarándoklat Szombathely és Pannonhalma között. Júniusban a vasi megyeszékhelyről indulnak a résztvevők, júliusban

pedig Szent Márton-hegyéről zarándokolnak Szombathelyre. A részvétel feltételeit hamarosan ismertetjük.

Az év legkiemelkedőbb rendezvénye július 9–10-én, Szombathelyen kerül megrendezésre. Egyházmegyénk minden részéből várjuk a híveket közös ünneplésre a „felszabadulási” emlékmű környékére. Tanúságtételek, előadások és zenei programok mellett ekkor találkoznak a kárpát-medencei Szent Márton plébániák is, külön figyelmet kapnak a fiatalok.

Szent Márton életével, lelkiségének vonásaival foglalkozik majd november 10-én, a Parlament Felsőházában megrendezésre kerülő konferencia. A hazai előadók mellett néves külföldi teológusok osztják meg gondolataikat Savaria szentjéről, életpéldájáról, ami segítséget adhat mindennapi életünkben is jobb keresztényekké válni. *Molnár Péter*

• PROGRAMOK •

Április 2. Családtalálkozó (Pannonhalma)

Április 30. Egyházmegyei zarándoklat (Celldömölk)

Június 20–25. Gyalogos zarándoklat Szombathelyről Pannonhalmára

Július 9. „Felemelő szeretet” Nemzetközi Katolikus Találkozó. Központi rendezvény és a Kárpát-medencei Szent Márton plébániák zarándoklata (Szombathely, „felszabadulási” emlékmű)

Július 10. Ifjúsági találkozó (Szombathely, „felszabadulási” emlékmű)

Július 16–24. Gyalogos zarándoklat Pannonhalmáról Szombathelyre

Szeptember 10. Szent Márton városának hittanos és családi sportnapja (Szombathely, Brenner János Általános Iskola és Gimnázium)

November 10. Szent Márton Nemzetközi Konferencia (Budapest, Parlament-Felsőház)

November 11. 17 óra Szent Márton vesperás és lampionos felvonulás (Szombathely)

November 12. 10 óra Püspöki szentmise (Szombathely, Székesegyház)

November 13. 8 óra A Szent Márton-templom búcsúnapja (Szombathely)

„Mennyekbe fölvelt Királyné...”

Egy könyv az '50-es évek Mária-tiszteletéről

Kovács Sándor megyéspüspök 1950-ben a neves Márai-kutatónak, Bóle Kornél domonkos szerzetesnek különleges feladatot adott: állítsa össze a Szombathelyi Egyházmegye Mária-enciklopédiáját.

A kérés hátteréhez tudni kell, hogy miután XII. Piusz pápa 1950. november 1-én kihirdette *Munificentissimus Deus* kezdetű apostoli rendelkezésében Mária test szerint való mennybevitelének dogmáját, ezzel szinte egyidejűleg elrendelte, hogy a Rómában működő Mária-központ világszerte gyűjtse be, rendszerezze és dolgozza fel a Katolikus Egyház Mária-tiszteletének hagyományait, a tisztelet-hez kapcsolódó liturgikus és paraliturgikus hagyományokat, a Mária-tisztelet kapcsán létrejött műalkotásokat, épületeket. A Mária-központ a pápa kívánságának megfelelően összeállított egy kérdőívet, amelyet a világegyház összes egyházmegyéjébe elküldtek, azzal a kéréssel, hogy a püspökök plébánosaiktól egyenként kérjenek jelentéseket, azt központilag dolgozzák fel, s juttassák vissza a római központba.

Az így beérkezett jelentések képezik a „Mennyekbe fölvelt Királyné...” „A Mária-tisztelet emlékei a Szombathelyi Egyházmegyében az 1950–51-es felmérés alapján” című, a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár és a Martinus Kiadó legújabb kiadványának gerincét.

Mindezek mellett tudni kell, hogy a Magyar Katolikus Egyház bizonyos szempontból a lehető legrosszabb pillanatban kapta meg ezt a feladatot, hisz a kommunista párt egyházellenes terrorja, majd hogy nem ekkor érte el tetőpontját: az ifjúsági szervezetek betiltása, az iskolák államosítása, s Mindszenty hercegprímás, majd több magyar főpap letartóztatása után, illetve azzal egyidejűleg, brutális módon folyt le a szerzetesrendek feloszlata. Az Egyház szervezetét szétilátták, a papok és a hívek félelemben töltötték mindennapjaikat.

Az atyáknak ilyen körülmények között kellett elvégezniük a jelentéshez szükséges anyaggyűjtést, illetve az összegyűjtött anyag feldolgozását. A plébánosoknak – ha őszinte és részletes leírást akartak adni – a munka pusztá megírása is nem kevés kockázattal járt. Levelükben például többen tanúságot tettek Mindszenty bíboros mellett, illetve hangoztatták az általa elindított Mária-napok hasznát és sikerét.

A jelentéseket olvasva kirajzolódhat előttünk egy olyan, szinte katakomba-szerűen működő Egyház képe, amikor fejkendős mamókák szinte hősi módon őrizték meg az

Géfin Gyula Kiskönyvtár
3.

„Mennyekbe fölvelt Királyné...”

A Mária-tisztelet emlékei a Szombathelyi Egyházmegyében az 1950–51-es felmérés alapján

Martinus Kiadó

elődjeiktől örökölt hitet, hagyományt és feladatot. Tudni kell: azok, akik akkoriban nem engedték lebontatni a házuk utcafrontján lévő keresztet, Lourdes-i Mária-szobrot, a megélhetésüket kockáztatták.

A szombathelyi Mária-gyűjtés különlegessége, hogy minden plébániáról érkezett be jelentés, így a helytörténészek számára a most a Martinus Kiadó által megjelentetett mű szinte megkerülhetetlen lesz. Az egész egyházmegyére kiterjedő felmérés által ugyanis olyan művészi, néprajzi emlékek őrződtek meg, amelyekről más módon talán nem is volna tudomásunk.

A szerkesztők (Hoósné Péterfi Alexandra, Pál Ferenc, Rétfalvi Balázs) ezzel a művel kívánnak emléket állítani azoknak a papoknak és híveknek, akik a magyar egyháztörténet egyik legsötétebb időszakában is hittek egy jobb, szebb Magyarország eljövételében, ahol az őseiktől örökölt hitet, hagyományt és Mária-szeretetet végre szabadon gyakorolhatják.

Pál Ferenc

Részt vett-e a későbbi nardai plébános a szabadságharcban?

Dr. Szendy László hittudományi főiskolai tanár, későbbi székes-egyházi plébános már az 1920-as évek végén megállapította, hogy a szombathelyi egyházmegyes papok 1848/49-es szerepvállalásáról kevés információval rendelkezünk. Sokáig csak legendák keringtek 3-4 pap nevééről – mint Miholics Ferenc incedi (ma: Dürnbach, Ausztria) plébános, Tiszlér István tótszentmártoni káplán, s egy Legény ragadványnevével emlegetett lelképásztor –, akik a szemináriumba lépésük előtt állítólag fegyveres honvédként is részt vettek a szabadságharcban, papként viszont csak egyről van biztos tudomásunk: Frideczky György későbbi nagy-nardai plébánosról.

Frideczky 1820. április 14-én született a Fejér megyei Válszékben. 1841-43-ban civil hallgatóként a székesfehérvári szemináriumban találjuk, majd eddig ismeretlen okból Zágrábban tanult tovább, és annak az egyházmegyének a szolgálatára is szentelték fel 1846-ban.

Előbb Petranjecen (ma: Peteranec, Horvátország), majd a forradalom kitörése idején a muraközi Perlakon (ma: Prelog, Horvátország) volt káplán. 1848 márciusától a 107. gyalogezrednél végzett papi szolgálatot – melynek csapatzászlaját saját testére csavarva mentette meg a császáriaktól, s adományozta később a Vas megyei Régészeti Egyletnek –, majd 1849. június 10-én Görgei Artúr hadügyminiszter megbízta a 2. (Sándor cárról nevezett) sorjalogezred tábori lelkészi hivatalával.

A világosi fegyverletétel után részint az aradi várban, részint a pesti Újépületben tartózkodott az év végéig, mivel a pesti hadbírószágon vizsgálat folyt ellene. Miután azonban a tábori lelkészi állás elvállalásán túlmenően nem tudtak más terhelő cselekményt rábizonyítani, visszaküldték egyházmegyéjébe. Ezután a grazi katonai kórházban töltött be lelkészi szolgálatot, majd 1850. szeptember 30-án kérte átvételét a Szombathelyi Egyházmegye kötelékébe.

Perlaki felettese, Foky István plébános hivatalos levélben igazolta, hogy a nála töltött 10 hónap alatt Frideczky „nemcsak mint buzgó és kötelességeit pontosan végző segédnek mutatta magát a hivatali eljárásban, hanem maga jó s erkölcsös viselkedésével a Fárabeliek szeretetét megnyerte”. Emellett Haulik György zágrábi megyéspüspök is jó véleményrel volt róla, és saját bevallása szerint is hűséggel szolgált a rábízott lelkeket. Mindezek igazolják, hogy Frideczky nem volt honvéd, hanem csak a császári seregek kórházlelkésze.

A szabadságharcban való részvételével kapcsolatos legenda pedig amiatt keletkezhetett, hogy 1850. október 8-án az alsó-muraközi járás szolgabírája váratlanul elfogatta, saját kezűleg bántalmazta, majd Varasdra vitette és kitoloncoltatta a horvát területről. Mindennek az oka – Frideczky szerint – nem más volt, mint a bíró kevélysége és a személye elleni áskálódás, amiatt, hogy ő Perlakon közmegebecsülésnek örvendett. A császárhoz és a

szombathelyi püspökhöz is benyújtott panaszából derül ki az is, hogy grazi szolgálatából kitüntetéssel tért haza, sőt útlevelét maga Haynau tábornok állíttatta ki. Ha valóban honvéd is lett volna, biztosan nem mer többek között a soproni kormánybiztossághoz folyamodni panaszos ügyével...

Egyházmegyénkben 1850. október-decemberében Bagonyán (ma: Bogojina, Szlovénia), majd 1854 januárjáig Tótszentmártonban, azután pedig két évig Rohoncon (ma: Rechnitz, Ausztria) volt káplán. 1856-tól 1860-ig Pusztaszentmihályon (ma: Sankt Michael im Burgenland, Ausztria) volt plébános, míg végül 1860 januárjától 1887. július 28-án bekövetkezett haláláig Nagynarda (ma: Narda) plébánosa volt. 1874-ben a horvát nyelvű iskolák tanfelügyelője is lett. 1869-ben horvát nyelvű imakönyvet adott ki „Angel Čuvar” (magyarul: „Őrzőangyal”) címmel, 1876-ban pedig ő állította össze a magyar-horvát betűző- és olvasókönyvet az elemi iskolák számára.

Inzsöl Richárd

A tótszentmártoni Szent Márton-templom

Tótszentmárton Nagykanizsától délnyugatra, a horvát határhoz közel található 830 lelkes község. A falu már a középkorban Szentmárton néven szerepel az oklevelekben. Első írásos említése 1321-ből való. Plébániáját az 1334-ben készült zágrábi összeírás is megemlíti.

Templomát Nagy Lajos király építtette Szent Márton püspök tiszteletére, 1347 előtt. A települést 1574-ben a törökök felégették, a templom is elpusztult. Bár 1582-ben újra benépesült a környék, a kanizsai pasa katonái 1610-ben ismét feldúlták azt.

1696-ban horvát anyanyelvű lakosságot telepítettek a községbe, ekkor alakult újjá a plébánia is. A templom 1777-re épült fel romjaiból. Cseréppel fedték be, és tornyot építettek hozzá. Hajója mindkét oldalon félkör alakban kiszélesedik, amely későbbi bővítés eredménye. A II. világháborúban megsérült tornyát később restaurálták, és 1966-ban a belső teret is kifestették.

Az 1977-ben végzett restaurálás alkalmával a szentélyben mérműves gótikus ablak került elő. A szószék és a fájdalmas Krisztus-szobor késő barokk stílusú. A Szent Mártont ábrázoló főoltárképet Károly Gyula festette, 1949-ben. A templom a Göcsej és a Muravidék híres búcsújáróhelye.

Tótszentmárton jelenleg a tótszerdahelyi plébánia filiája, a Letenyei Esperesi Kerületben. A település plébánosa Marton István.

„Te küldtél engem...”

Beszélgetés Marton István tisztelendő úrral

A tótszerdahelyi plébánia területén található Tótszentmárton. Szent Márton évében különösen is érdekelheti olvasóinkat, hogyan tartják meg évente Szent Márton ünnepét.

Az idei évben még külön is készülnek az ünnepre? – kérdezem Marton Istvántól, a település plébánosától.

Tótszentmárton ősi, horvát anyanyelvű, plébániai központ volt, Tótszerdahely, Molnári, Semjénháza, Petrivente filiális községekkel. Fájó pont számukra, hogy ezt a rangot elvesztették tőlük. A nevéből adódik, hogy Szent Márton a falu védőszentje. A főoltár képe Szent Mártont ábrázolja, de van a templomnak két mellékoltára is. Mindháromat tisztelik, de úgy látom, hogy a horvát ember lelkében első helyen Szent Antal tisztelete áll. Mintha azt tartanák főbúcsúnak. Ehhez lehet, hogy a korábbi plébánosok hozzájárultak azzal, hogy nem hangsúlyozták eléggé Szent Márton püspök egyéniségét, lelkületét, csodálatos szerzetesi-lelkipásztori tevékenységét.

Szent Márton napos napját megünnepelték régebben is. A mostani, „ünnepibb” (koncelebrációs) szentmiséket Harangozó Vilmos plébános vezette be. Természetesen ezt folytatjuk, nemcsak a kerületi paptestvérekkel, hanem távolabbiakat is, más egyházmegyes, más nemzetiségű (horvát, szlovén) paptestvéreket, püspököket is meghívva. Szent Márton ünnepén volt itt már többek között P. Zserdin Antal püspök úr Peruból, Székely János püspök úr Budapestről, a varazdsi székesegyház kanonok-plébánosa, Csáktornyáról a ferences házfőnök, Ludbergből a Szent Vér kegyhely kanonok-plébánosa, a muraszombati püspöki helynök, továbbá muraszombati, dobronaki és lendvai plébánosok. Velünk együtt ünnepeltek és imát mondott Szent Márton ünnepén Voronyezsből a moszkvai pátriárka helyettese és diakónusa. Ezek az alkalmak mind hozzájárulnak Szent Márton püspök jelentőségének elmélyítéséhez.

A községben milyen rendezvények adódnak a búcsúi programok mellett?

Szent Márton napos-napi ünnepéhez legközelebbi vasárnapon van a falubúcsú. Ilyenkor nagy kulturális ünnepséget is rendeznek. Föllépnek a szomszédos horvát falvak, muraközi testvérfalvak énekkarai, tamburások. Az ünnepség végén pedig „Szent Márton püspök” megszenteli az újbort.

A jubileumi esztendőben mi ezt az ünneplést szeretnénk még kibővíteni ismeretterjesztő előadásokkal, meghívott magyar és horvát lelkipásztorokkal. (Bár sajnos a horvát nyelvet egyre kevesebben értik, főleg az irodalmi horvátot.) Ebben az esztendőben a szokásos két horvát zarándok-

utunk mellett beiktatunk még egy szombathelyi (szentévi) és egy horvát-szlovén Szent Márton zarándoklatot is.

Szent Márton ereklyéje már két alkalommal járt az elmúlt évben Tótszentmártonban. Ez évben a plébánia más falvaiba is szeretnénk elhozni. A Szent Márton imakönyvet sokan megvásárolták, az énekekből pedig minden héten egyet-egyet énekelünk a szentmiséken.

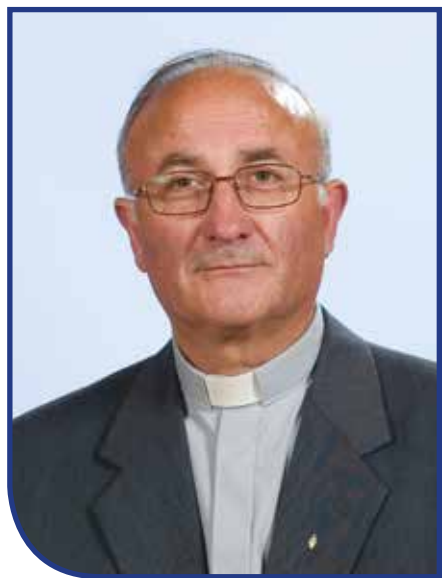
A szentmisék mellett természetesen a hittanórákon is kiemelt fontosságúnak tartjuk Szent Márton életének és a nevéhez kapcsolódó szokásoknak az ismertetését.

Vannak a nemzetiségi hagyományokkal kapcsolatos más programjaik, rendezvényeik is?

Világi vonalon Páduai Szent Antal ünnepén van a nagy kirakodás sátrakkal. Van még a falunap, prószafesztivállal, aztán a tamburafesztivál augusztus végén. Hatalmas összejövetel, mind a zalai horvát falvakból, mind a szomszédos Horvátországból, sőt már Szlovéniából is. Karácsonykor betlehemest adnak elő a felnőttek a plébánia udvarán, Szent János napján pedig a templomban ünnepi borszentelésre, majd a plébánia udvarán borkóstolásra kerül sor. Januárban, Szent Vince ünnepén szőlővessző-szentelésen vehetnek részt a hívők a helyi Sándor-hegyen. Idén még be lesz iktatva a hegyen a felújított harangláb megáldása litániával.

Plébános úr nem olyan régen került Tótszerdahelyre. Előtte merre szolgált egyházmegyénkben?

Hála Istennek, sok helyen. Voltam falun-városban, református-evangélikus „tengerben”: Muraszemenye (2 év), Egervár (4 hónap), Szombathely, Szent Márton (másfél év), Olaszfa (2 év), Nagyrákos (3 év), Csákánydoroszló (1 év), Vásárosmiske (30 év). Az első tíz évben hétszer költöztem. Fiatalon ez nem probléma. Káplán csak négy évig voltam, lényegében csak két helyen, de mindkét helyen főztem is, mert nem volt házvezetés, vagy csak rövid ideig. Hálás vagyok a jó Istennek, hogy Solymos Rezső plébános úr mellett kezdehettem. Tőle két év alatt többet tanultam – például lelkipásztori „fogásokat” –, mint öt év alatt a szemináriumban.

Mit tart egy plébános legfontosabb feladatának?

Amiért az Úr Jézus az apostolait küldte. Hirdetni az Örömhírt (a régiből mindig valami újat húzni elő), gyógyítani a betegeket (a szentségek kiszolgáltatását lehetőleg szentmise keretében, a liturgiát szépen végezve), építeni Isten Országát a lelkekben (egységben a hívekkel, az esperesi kerület papjaival és a mindenkori főpástorral), megszentelni és közben megszentelődni!

Mennyiben nehezíti meg a hívekkel való kapcsolattartást az, hogy általában 5-6 falu tartozik egy plébániához?

Egy kivétellel mindig olyan helyen voltam, ahol sok falu volt. Ha gyerekkorában valaki megszokta a kemény munkát, akkor papként sem húzódozik tőle. Aztán a technika is segítségünkre siethet (Vásárosmiskén például a hat misézőhelyet kisbusz vásárlásával négyre redukáltam. Legtöbbszörben 27-en voltunk benne!). Persze fiatalabb korban azért könnyebb. Hatvanon felül már kevésbé keres barátokat az ember. Örül, ha a régieket fogadhatja. Hála Istennek, hozzám mindig jönnek.

A sok templom és plébániaépület körül mindig van tenivaló. Hogyan lehet ennek megfelelni?

Az imént említettem, hogy idősebb korban már nem nagyon keres barátokat az ember. Nincs ideje, energiája hozzá. És az épületekre? Arra viszont muszáj, hogy legyen. Ez is benne van egy plébánosi kinevezésben, meg a közmondás is tanítja: Ha nem mész föl a tetőre, akkor majd az jön le hozzád! Segítők akadnak, de a Szentírás mondja: „Ahol a szíved, ott van a kincsed!” A mai emberek többségének a szíve a pénztárcájában és a nyaralóikban van.

Mi a véleménye arról a nyugat-európai tendenciáról (Franciaország, Belgium, Hollandia, Anglia, Írország), mely szerint a keresztény közösségek eladják a templomaikat, s azokból teljesen profán használatú épületek lesznek (könyvtár, múzeum, bevásárlóközpont, szórakozóhely stb.)? Miért történhet ez meg?

Mert langyosak lettünk! Nemcsak a világiak, hanem mi, egyháziak is. Ahogy a szülőknél nincs követelmény a gyermekeikkel kapcsolatban, úgy az Egyházban sincs. Szinte mindenkit megkeresztelünk, elsőáldozáshoz, bérmálkozáshoz engedünk, szentgyónás nélkül áldoztatunk. Lassan a nem hívők, vallásunkról mit sem tudók mondják meg, hogy mit szabad az iskolában vagy a templomban tanítani.

Ferenc pápa nyilatkozta november 25-i, strasbourg-i látogatásakor: „Ha a fa elveszti gyökereit, a törzs elkorhad, elhal, az ágak pedig lehajlanak és földre zuhannak. A jövő felé vezető úthoz szükség van a múltra, a mély gyökerekre...”

Plébános úr papi hivatásának kibontakozásában kiket említene támogatóiként?

A családot, a rokonságot és a szülőfalut. Akkor még a falu szinte egy nagy család volt. De szép is volt mindig úgy köszönni, hogy Péter bátyám, Fáni néném, nem Péter bácsi...

Aztán a mindenkori letényei lelkipásztorok - Horváth János (Lovászi), Rátkai István, dr. Horváth Lajos, dr. Cseke József és Végh László -, akik hétköznap a hittanórák után egy zsíros kenyérré meg egy pohár borra, vasárnap pedig a szentmise után bejöttek egy szerény ebédre. Meg kell külön említenem dr. Horváth Lajost, aki 1958-ban a három fiúgyermek közül édesapámtól kikért, hogy hadd menjek Pannonhalmára gimnáziumba. Máshová úgysem mehettem volna, mert a testvérbátyámat sem engedték a kommunisták. A gimnáziumi évek alatt is minden hónapban támogatott, mert szegények voltunk. Nem tudok eléggé hálás lenni érte. Lám, milyen fontos, hogy beszéljünk az egyházi iskolákról!

Úgy tudom, többször járt az afrikai kontinensen templomépítés miatt.

Hát kérem, az a szívem csücske. Aki egyszer oda elmegy, az „megfertőződik” és menni, tenni akar. Templomépítésen én nem voltam, csak a templomszentelésen. Utána kezdtünk bele a 100 személyes Szent Erzsébet leányiskola építésébe. Ez most különböző okok miatt (legfőképpen pénzhány) megakadt. Pillanatnyilag üres a püspöki székhely is. De a segítség minden évben több alkalommal is megy!

Nagybőjt idején, úgy gondolom, egy papnak is van feladata a saját lelki életével kapcsolatban. Mi az, amit ki-mondottan fontosnak tart nagybőjtben, a papi életben?

Ahogy Jézus mondta Péternek: „Evezd a mélyre!” Az egyházi év leghosszabb időszakában mindnyájunk számára felszólítás ez. A szentmisékben, az igehirdetésben, a szentségek kiszolgáltatásában még nagyobb összeszedettséggel előhozni az Evangélium kincseit. Isten irgalmával „tatarozni” a lelkeket. Megszentelni és megszentelődni.

Pappá szentelésekor választott egy jelmondatot. Most mit jelent Plébános úr számára ez: „Szeretet az Isten...” (1Ján 4,16)?

Életem folyamán sokszor megtapasztaltam a saját, a családunk és a rám bízottak életében is Isten gondviselő és a Szűzanya oltalmazó szeretetét. Ezt saját életemben Isten és a Szűzanya sokszor közvetlenül, máskor paptársak, előljárók, munkatársak vagy olyan hívek által nyújtotta, akikre nem is gondoltam volna. Hála legyen érte. Egy lelkipásztornak, azt hiszem, csak egy lehet a kérése: hogy ezt a Szeretetet folytonosan tökéletesíthesse önmagában, és ezt a Szeretetet egyre hitelesebben, csorbítatlanul tudja továbbadni, „... hogy elhiggye a világ, hogy Te küldtél engem!”

Salamon Viktória

A PANNONHALMI TERÜLETI APÁTSÁG ÉS A SZOMBATHELYI EGYHÁZMEGYE TERÜLETÉN ÉLŐ CSALÁDOKAT,
JEGYES- ÉS HÁZASPÁROKAT SZERETETTEL VÁRJUK A

CSALÁDNAPRA

A PANNONHALMI FŐAPÁTSÁGBA, 2016. ÁPRILIS 2-ÁN SZOMBATON, 10-TŐL 17 ÓRÁIG

Előadó:

Pál Ferenc

római katolikus pap, mentálhigiénés szakember,
A családnapon való részvétel és az ebéd ingyenes.

A gyerekeknek korosztályonként külön programot szervezünk.

Jelentkezés és részletes program: www.szentmartonev.hu

Előzetes jelentkezés szükséges.

Jelentkezési határidő: 2016. március 20.

Szombathelyről és Zalaegerszegről különbuszt indítunk, az egyházmegye anyagi támogatásával. A szombathelyi autóbuszra a bmeszter@gmail.com e-mail címen, illetve a 70/332-8788 telefonszámon, míg a zalaegerszegi autóbuszra a jtimar3@gmail.com e-mail címen, illetve a 20/314-1860 telefonszámon lehet jelentkezni.

**„Aki felebarátját elítéli, az tévedhet, aki megbocsát neki,
az sosem téved.” (Karl Heinrich Waggerl)**

Humor

Böjti bakancs

A plébános nem nagyon tudott rajzolni, de szerette volna, ha a kis elsősök jól megjegyzik, mit nem szabad nagyböjt péntekéin enni. Tehetségéhez mérten hát felrajzolt a táblára kolbászt, sonkát és szalonnát.

– Na, Karcsi, mit nem szabad ennünk nagyböjt péntekéin? – kérdezte.

A kisfiú egy darabig elmélyülten szemlélte a rajzot, majd sorolni kezdte:

– Nem szabad ennünk cipőfűzőt, bakancsot és deszkát.

Segíts, de csak mértékkel!

Ábel a kellenél jobban elpoharazgatott. Hazamenőben alig bírja eloldani a lovát és hiába próbál a hátára ülni, mindig visszacsúszik. Felnéz az égre:

– Segíts már rajtam, Uram!

Azzal lendületet vesz, de akkorát, hogy átesik a ló hátán és ismét a földön találja magát. Bosszúsan újra az égre tekint:

– Kértelek ugyan Uram, hogy segíts, de ne ennyire.

Hirdetés

Több régi szent, mely más célra is használható, olcsón eladó.

A Szentatya március havi imaszándékai

Egyetemes szándék: Hogy a nehézségek között élő családok részesüljenek a szükséges támogatásban, és hogy a gyermekek egészséges és nyugodt körülmények között növekedhessenek.

Evangelizációs szándék: Hogy az egész Egyház imájának erejében a hitük miatt hátrányos megkülönböztetésben vagy üldöztetésben élő keresztények erősek és hűségesek maradjanak az Evangéliumhoz.